

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden Februárius' 17-dik napján, 1817-dik esztendőben.

Nagy Britannia.

Itt következik a' Lord Murray ki-kérdeztetése a' Parlamentum' alsó házában. (A' K. C. betükön mindenütt ezt kell érte-ni, *Kintstár Cancellarius*; a' N. L. betü-kön ezt, *Nemes Lord*; a' F. betün pedig: *Felelet*; úgy a' mint az első kérdésben és feleletben egészszen kiirattatva találtat-nak): —

A' *Kintstár' Cancellarius*: A' Nemes Lord kérettetik, hogy mondja-meg, mi-tsoda hivatalt visel a' Régens Princeznél?
Felelet: Egygyik vagyok az ő Camerariusai között. — K. C: A' hintóban volt-é a' N. L. a' Princzel, mikor a' Parlamentumból vissza tért ő Kir. Hertzegsége? — F: Ugy van. — K. C: A' N. L. legyen olyan jó, hogy beszéllje-el, a' mi ezen alkalmatos-sággal szeméi előtt történt. — F: Midőn az ő Kir. Hertzegsége' szekere a' Királyi kastély 's a' Springarden közt lett volna, itt betörték a' bal oldalán lévő ablakát. — K. C: Miképpen esett betörtetése? — F: Úgy látszott, hogy két kis golyobis lyu-kasztotta által $\frac{1}{4}$ tzol távolágra egymástól. — K. C: Legyen olyan jó a' N. L., hogy mondja-meg, hogy gondolja-é, hogy az üveget golyobisok vagy valamely egyéb kemény test, törték-be? — F: Nékem leg-kissebb kétségem sinsz azeránt, hogy go-lyobisok törték-be. — K. C: Akar é olyan jó lenni a' N. L., hogy megmondja, hogy továbbá mi történt? — F: Az után, hogy az üvegablak a' már leirt módon általlyu-

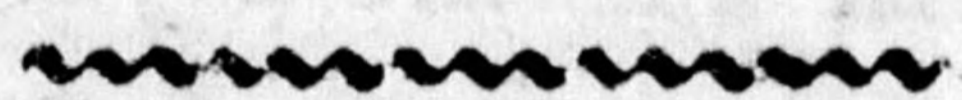
kasztatott volna, valami egy minutányi idő mulva, egy nagy darab kő tsapatott hozzá, melly által az egész ablak betöretett; 's még más három vagy négy apróbb kövek is ér-ték részszerént a' hintót részszerént annak ablakát. — K. C: Azt az ablakot törte-é-be a' nagy kő, mellyet a' golyobisok általlyu-gattak vala? — F: Igen is; éppen azt. — K. C: Volt-é a' N. L. nak alkalmatossága ar-ra, hogy az ablakot, az első betörettetés és azon idő pont között, midőn az egészszen betörettetett, megvizsgálhassa? — F: Én az első törést ezen időközben jól megvis-gáltam. — K. C: Vette-é eszébe a' N. L., hogy voltak-é ezen időben a' hintó körül oly sokan, hogy valaki egy pisztolyt elsüthe-tett volna, a' nélkül, hogy meg ne esmer-tethessék? — F: Minthogy ezen időpontban nem volt a' szekér körül éppen igen nagy tolongás, azt gondolom, hogy ha valaki egy puskaporral töltött pistolyt elsütött vol-na, meg lehetett volna látni. — K. C: Azt hozza é ebből ki a' N. L. hogy valami egyéb szerszámmal p. o. szélpuskával eshetett a' lövés? — F: Minthogy semmi tsattanást nem hallottam, úgy itelek, hogy szélpus-kából, vagy legalább minden puskapor nélkül esett a' lövés.

Most már a' tagokhoz fordult a' Par-lamentum' Orátora, 's azt kérlette tőlök, hogy nintsen-é némelyeknek kedvek arra, hogy ők is kérdéseket tétessenek a' Nemes Lord' eleibe? — *Hobhouse Bálint*: Akar-é a' N. L. olyan jó lenni, hogy megmondja, hogy a' golyobisok megtalálták-é a' hin-

tóban? — F: Nem hallottam, hogy golyobisokat találtak volna meg a' hintóban. Szükségesnek tartom megjegyezni, hogy a' lyukaknak formájáról itelven, a' golyobisoknak valamely magas helyről, talám valamely előfarok kellett jönniük, a' milyen fák a' kertnek ezen részében bőséggel találtak, 's a' mellyekre, a' nézes végett, sok emberek felháltak vala. — *Egy más tag*; Hallott-é a' N. L. valami afféle zörgést, melyből azt hozhatta volna-ki, hogy a' golyobisok a' hintón keresztül mentek volna? — F: Én semmi egyébféle zörgést nem hallottam annál, mellyet az üvegnek eltörése okozott. — *Wynne William*: Akar-é olyan jó lenni a' N. L. hogy megmondja, hogy a' hintó' tulsó oldalán találtató üveg ajtó felvonva volt-é, vagy le volt botsáttatva? — F: Felvonattatva volt. — *Brougham*: Nem akarná-é a' N. L. megmondani, hogy vett-é ezen az általellenben lévő üvegtáblán két lyukat eszébe? — F: A' hintónak ezen oldalán lévő üveg telyességgel nem volt eltörve. — *Brougham*: Mitsoda okból gondolja a' N. L. hogy az üvegen való lyukak golyobisok vagy valami egyéb efféle által, és pedig felülről lefelé tétettek volna? — F: Én azt, hogy a' golyobisok felülről lefelé jöttek, abból gondolom, hogy az üveg darabok nagy erővel repültek által a' tulsó ajtónak alja felé. — *Brougham*: Legyen olyan jó a' N. L. hogy mondja-meg, hogy találtak-é golyobisok vagy valami egyéb ilyen testek a' hintó' fenekén? — F: Azt nem vettem eszembe, hogy valami effélék a' hintóban találtak volna vagy sem. — *Egy más tag*: Tett osztán rendelést ő Királyi Hertzegsége azeránt, hogy tegyenek vizsgálódást a' hintóban? — F: A' mint én tudom, nem tett. — *Brougham*: Akar-é olyan jó lenni a' N. L. hogy megmondja, hogy a' Princzen és a' Lordon kik ültek még a' hintóban? — F: Fő Lovázmester Hertzeg Montrose a' hintóban azon ablak mellett ült, a' mellyet betörték. — *Brougham*: Kérettetik a' N. L.

hogy mondja-meg, hogy az üveg darabokon kívül esett-é még valami egyéb nehéz is a' hintó' fenekére? — F: Én tsak azt láttam, hogy egy üveg darab nagy erővel a' másik ablaknak alsó része felé vettetett. — *Brougham*: Legyen olyan jó a' N. L. hogy mondja-meg, hogy a' kő vagy kövek, mellyek az abloket betörték, a' szekérbe beestek-é? — F: Minthogy az üveg nagyon vastag volt, a' kövek vissza pattantak. — *Lord Cochrane*: Legyen olyan jó a' N. L. hogy mondja-meg, hogy az az üvegtábla, melly özszerontatott, a' Printz mellett volt-é? — F: Ő Királyi Hertzegsége a' hintó' közepében ült. — *Lord Milton*: A' N. L. kérettetik, hogy mondja meg, hogy az a' kő vagy azok a' kövek, mellyek a' golyobisok után a' hintóra hajtattak, az egész üvegtáblát özszerontották-é, vagy pedig tsak hasadásokat ejtettek rajta? — F: A' kő özszerontotta az abloket, 's az üvegtáblát több darabokra törte. — *Wynne William*: A' N. L. legyen olyan jó, hogy mondja-meg, hogy szerfelett való vastagságú volt-é ez a' kő? — F: Nevezetes vastagságú volt. — *Heron Robert*: Tettzene-é a' N. L. urnak megmondani, hogy miféle személyek voltak a' szekér mellett legközelebb, katonák-é vagy egyebek? — F: Éppen a' hintó' ajtaja mellett volt egy szolga, ennek háta megett pedig egy Királyi testőrő: hanem éppen az ajtó előtt semmi katonák nem voltak. — *Egy más tag*: Gondolja-é N. L., hogy a' golyobisok a' hintónak valamely más részét is általlyukasztották legyen? — F: Nem tudom, de gondolom. — Ezzel elvégződött a' kérdezősködés, 's Lord Murray kérettetett, hogy mennyenki. — Ezeket a' kérdéseket sem a' Kintstár' Cancellarius, sem a' megnevezett tagok, nem egyenesen Lord Murrayhoz intézték: hanem felszóval elmondván, azokat azután még egyszer elmondotta a' Parlamentum' Orátora, vagy Szószollója, 's ekkor felelt osztán Lord Murray. Az ő el távozása után így szollott Ponsonby: —“

„Én azt az irást, mellyet a' felső ház ezen történetre nézve a' Princzhez határozott, igen alkalmasnak találom. Hogy az ő Királyi Hertzegsége szekereinek üvegablaka golyobis által törtetett volna össze, nem látszik a' Lord Murray' vallástételeiből egészen kinyilatkozni. De akár mi által történt is: golyobis, kő, vagy egyéb akár mi által, ennek semmi befolyása nincsen a' mi tanácskozásainkhoz. Bár melly fontos dolog volna is a' bünösre nézve a' bünnek nemét kitanúlhatni, ennek még se lehetne semmi fontossága a' fennforgó kérdésre nézve. A' Princzhez szolló, fájdalmas irásnak meghatározatása minden tekintetben illendő.“ — Meg is határozottatott egyenlő akarattal.

Az alatt, míg a' Parkban (a' Kir. Kastély' kertjében) a' lármázások folytak, a' Hunt' társaságának Követei (mint közlébről röviden említettük), egész processióval folytatták útjokat az utzákon végig a' Parlamentum felé. A' kérő leveleket tekertsekbe kötve vállaikon vitték mint a' puskát, 's katonai sorokban állva marschiroztak. A' Hunt' kívánsága pedig a' lett volna, hogy a' tekertseket ne' így összekötve, hanem kibontva, kibonyolgatva 's kiterítve, négy szegleteiknél fogva vigyék, hogy a' nép láthassa az azokon találtatott sok aláírásokat: melyből azonközben csakugyan semmi se' lehetett. Egygyik ezen Követei között, össze kötött nyilvesző-tömöt vitt az egygyességnek és erőnek jelentésére. A' Parlamentum' háza előtt lévő piatzon beszédet tartott Hunt a' néphez, melynek vége felé Lord Cochrane, a' Parlamentum' egygyik nevezetes nép-orátora is megérkezett ezen piatzra, 's efféléket mondott a' népnek, hogy ő most éppen a' Parlamentumba megyen azért, hogy ott a' nép jussai mellett strázsát álljon. Megígérte, hogy onnét ugyan ezen piatzra nem soká vissza fog jöni, 's a' népet mindenekről tudósítani fogja, a' mik

a' Parlamentumban előfordulnak. Azután beült egy karos székbe, mellyet a' nép között néhány matrózok karjokra vévén, úgy indultak velle tovább a' Parlamentum felé: hanem annak tornáztánál meg kellett állani a' processiónak, minthogy beljebb ilyen garbontzáskodással menni nem engedték a' politziai katonák. Itt tehát Cochrane a' széktrónusrol leszállván, a' tornáztan végig méltóztatott csak gyalog folytatni útját a' szála felé, a' honnét nem soká a' piatzra ismét kijöven, elébeszéllette az ott öszszegyülekezve lévő sokaságnak, hogy a' Régens Princz beszédje éppen olyan volt volna, a' milyennek lenni ő azt várta; és hogy a' nép a' maga reménségében egészen megsalattatna. Azonban tsendességre intette a' sokaságot. — Hunt kinyilatkoztatta, hogy ő a' következő hétfőn, él hal, gyűlést fog a' Spa-Fielden tartani.

Azt jegyzik-meg, hogy mint most L. Cochrane, úgy L. Gordon is hasonlóképpen ment volt bé 1780-ban a' nép között a' Parlamentumba 's jött onnét ismét-ki a' sokaság közzé, 's így terjesztette volt ő is az akkori lármázások' alkalmatosságával a' nép eleibe azt, a' mi a' Parlamentumban folyt. — Azon a' piatzon, mellyen Hunt és Cochrane most a' nép közt figuráltak, valami 12,000 ember volt öszsze gyülekezve.

A' Politziai tiszték minden iparkodással rajta vagynak, hogy azokat a' bünösöket kinyomozhassák, kik a' Parlamentum' kinyitításakor annyira elvetemedettek, hogy a' Princz élete ellen a' tudva lévő rúttentatutumot elkövethessék. Januarius' 30-dikán reggel egy proklamátzió által kihirdettetett, hogy a' ki ezen bünösöt vagy bünösöket bejelenti, ezer font Sterlingekkel fog megjutalmaztatni.

A' Lord-Májer Jan. 30-dikán öszszegyűjtötte a' Senátorokat, 's ő is tanácsot tartatott a' Princzen történt attentatumra nézve. Egyenlő akarattal meghatároz-

ta a' tanáts, hogy írást készítsenek ő Királyi Hertzegségéhez, melyben fejezzék ki a' város' nevében, hogy melly nagyon bosszankodják a' polgárság néhány gonoszoknak ily nagy elvetemedéséért. Meghatározottatott végezetre, hogy a' Politziai Biztosok tegyenek kérdést a' Princznel, hogy melyik nap és órán akarja elfogadni ezen bántó irást.

A' Hunt, Cobbet 's czimborássaik példája szerént, Londonban a' Sz. Pál templom' szomszédságában száz Szabólegények is klubot formáltak egy serkortsmán, 's ezek is a' nemzet' ügyesbajos dolgait, a' Parlamentum' reformáltatását, a' közönséges jövedelemnek megkiméllését 's egyéb efféléket vettek fontolgatás alá. Minekutána néhány üléseket tartottak volna, a' kortszárós jelentést tett a' Lord-Majornál, de csak ennyi választ kapott tőle, hogy noha ő igen nagyon fájlalja az efféle szabók' Státustanátsoskodását, de egyéb eránt úgy ítél, hogy nem lehet bántani őket addig, míg tsendesen viselik magokat.

A' Kurir írja, következőképpen hitelt érdemlő tudósítás, hogy az Országlószék 25 szállító hajókat fogadott, hogy Frantzia országbol hozzanak seregeket vissza Angliába. Így a' Lord Wellington alatt lévő sereg jóval kisebb számra szállittatik. Nem fog ugyan a' Batalionok között egészen eloszlátódni egy is, hanem csak megkisebbitetik mindenik. Hasonló történik az Angliában othon lévő Batalionokkal is.

Aza' proklamátzió, melyről feljebb emlékezénk, szórolszóra ekképpen van: —

„György, Regens Princz.

„Minekutána a' folyó Januárius hónapnak 28-óik napján külömbkülömb személyek lázzasztásra való czélzással öszsügyülekezvén 's Westminster városának külömbkülömb piataira állittatván, a' közönséges tsendességnek goromba megháborítása, a' mi Királyi Személyünknek valóóságos veszedelmeztetése, 's a' mi Parlamentumba való menetelünknek 's onnét va-

ló visszajövetelünknek félbeszakasztása (feltartóztatása) által, miakét igen vakmerő és megbüntettetést érdemlő módon megbántottak volna: mi Király ő Felsége' nevében 's részéről, 's Titkostonátsosunknak jóvállására, a' Parlamentom' két házaitól hozzánk érkezett meghivattatással megegyezőleg, parantsoljuk, hogy minden előjárók 's ő Felségének minden hűséges alattvalói azon legyenek, 's arra leg rendkívül valóbb iparkodást fordítsanak, hogy ezen gonosz bűnnek okozói, ingerlői, és munkás társai, megtanáltassanak fogságra tettessenek, 's a' törvényekkel megegyező módon megbüntettessenek: mi ezennel megígervén, hogy az, vagy azok (kivéven azokat, a' kik valami olyant tettek, a' mivel a' mi K. személyünk egyenesen veszedelmeztetődött), a' kik valami olyan jelentést tesznek, hogy annak következése szerént az említett gonoszságok okozói, gerjesztői, vagy munkás társai között valamelyik megfogattathatik 's a' törvénytévő széknek által adattathatik, mint jutalmat, Ez ezer font Sterlinget kap, vagy kapnak, minden ilyen bűnös személynek a' maga bűnéről való meggyőzöttetése után. A' Királyi Kintstár Lordbiztosai ezennel meghivattatnak 's reájok bizattatik, hogy ezen ezer font Sterlingeket azonnal kilizessék, mint a' rendelés tartja; 's megígérjük továbbá, hogy minden más, vagy mások, (kivéven azokat, a' kik valami olyant tettek, melly által a' mi Királyi személyünk egyenesen veszedelmeztetődött), a' kik valami olyan nyilatkoztatást tesznek, a' melynek következése szerént a' feljebb mondott bűnnek okozói, ingerlői, vagy munkás részesei között valamelyik megfogattathatik 's az igazságtévő széknek által adattathatik, egy ily bűnösnek a' maga bűnéről való meggyőzöttetése után, ő Felségétől kegyelmességgel való bocsánatot kapnak. Költ a' Carlton-House kastélyban, Jan. 29-dikén 1817-ben, az ő Királyi Felsége országulásának 57-ik esztendejében —

„Isten tartsa-meg a' Királyt.

~~~~~

A' Londonban Jan. 29, 30 és 31 - dik napjain kijött újságlevelek hosszasan előbeszélnek a' Régens Princz ellen 28 - dikban elkövetett goromba méltatlanságokat. Summásan itt következnek mind ezek: —“

„Midőn a' Régens Princz a' múlt kedden (Jan. 28 - dikán) a' Parlamentumba ment, most az ő megérkezését nem adták hírül, mint szokták ágyulövészek által; a' melly szokás most a' Cumberland Kir. Hercegné' terhes betegsége miatt mellőztetett el, a' ki egy leány gyermeket szülvén halva, maga terhes betegségben fekszik. Katorna muzsika 's a' Királyi testőrzők' trombitái sem harsogtak. Egyéb eránt minden készülétek csak olyanok voltak, mint más ilyen alkalmatossággal lenni szoktak; nem voltak semmi különös politziai előre való vigyázásbéli intézetek elővetetve. Azon út körül, mellyen a' Princz a' Sz. Jamesi kastély' kertjében végig ment, megszámlálhatatlan sokaságú nézők állottak. Oly nagy volt, mint erőssítik, ez a' sokaság, hogy az 1795 - dik esztendőől, tudniillik azon időtől fogva, midőn a' Király ellen, éppen olyan attentatumot követtek-el, mint most a' Princz ellen, többször ily nagy nem volt. A' Princzen a' Regementje' formaruhája volt; rendezimerei közzül a' Striflikötő rendezimer függött a' mejjén; mint ssolgálatbéli Kamarás tisztek Hertzeg Montrose és Lord Murray James voltak velle. Hintója' eleibe nyoltz almás szüre páripák voltak fogva. Három, hathat lovas Udvari hintók kísérték. A' testőrzők, kik a' hintót kísérték, most legelőször tették vala fel a' magok új sisakjokat, a' melly sokkal nagyobb, mint ennekelőtte volt. Mint a' kerten végig ment a' Princz külömbkülömbfele felkiáltások hallattak részszerént örömet 's helybehagyást részszerént kedvetlenséget 's bosszankodást jelentők: de egyéberánt még

ekkor sem mi nagyobb rossz nem történt, és a' Princz akadályoztatás nélkül folytathatta útját. A' Parlamentumból való visszameletelekor ellenben még sokkal nagyobb számmal gyült volt össze a' nép, 's folyongva a' hintó után nyomakodott. Némelyek úgy íélnek, hogy most több nép gyűlkezett volna össze, mint 1795 ben, a' mikor valami 50 ezer emberek mozgottak egymás hátán. Természet szerént lovasságnak kellett utat nyitni a' sokaság között, annyival is inkább, hogy az az út, mellyen a' Régens hintájának 's kíséroiének a' párkon végig kellett menni, nagyon szoros volt ily sok tolongó embernek. A' legilletlenelb motskolódások szünetlenül folytak, a' hintót kísérő testőrzőket szidalmazta 's kövel sárral hajgálta a' nép az utzákon. 'S a' párkba vissza érkezvén ekkor még jobban nevedett a' kiáltozás, motskolódás, és szitkozódás, 's a' Princz' hintójának bal felől lévő ablaka kövekkel ('s mint gondolatott apró golyobisokkal) öszszetöretett, a' nélkül, hogy lövés hallatott volna. A' Régens Princz, kinek formatubáján felyül egy felső kaput volt, Hertzeg Montrose és Lord Murray között ült, kinek a' Parlamentum alsó házában történt kikerdeztetését feljebb elő adtuk. —

„Az Udvarba való visszaérkezése 's a' hintóból való kiszállása után, eleibe terjesztette maga a' Princz Conant nevü politziai tisztnek, hogy mi történt légyen rajta. Hertzeg Montrose pedig elment sietve a' Belső Ministerhez Lord Sidmouthhoz, 's megmondotta néki, hogy tétessen a' bünösöknek megfogatta hatása eránt siető rendeséseket. A' Princz mind ezek után magános Udvari hintóba ülvén, kiment a' St. Jamesi kastélyból Carlton - Housébe, a' hova, mihelyest a' történetről hirt hallottak, legottan kisiettek hozzá Lord Sidmouth, a' Yorki Hertzeg, a' Gloucesteri Hertzegné, 's mások. —

„Éppen azon helyen, a' hol a' kertből a' kastély' rostélyos kapuján által mennek, történt ezen alkalmatossággal, hogy két tsendes nézők, egy lármázó ember által egy testörzöt megtámadtatni látván, azt megtipték, 's letartóztatni akarták, hanem tiltattak mások, kik a' bűnösnek kiszabadításán iparkodtak. Mig a' dulakodás folyt köztök, politzai tiszt érkezett oda néhány emberekkel, 's ez a' tiszt a' testörző Dragonyosokat is segítségül szollitván, csak így eshelett meg, hogy a' bűnöst fogházba vihették. Elebb csak a' testörzők' szobájába vitték be, a' hol a' politzai tiszt haladéknélkül kikérdezte azon két bizonyságokat, a' kik a' bűnöst letartóztattak, a' ktk ezt a' vallást tették, hogy ők hallották, hogy a' fogoly szörnyű heves 's gyatázatos szidalmazásokra fakadott, látták, hogy a' testörzőkre kövekkel 's követses sárral hajgált, 's egy testörzőhöz, vagy talám ennek lovához, egy paraplüvel hozzá is ütött. A' testörzöt ekkor nem hivathatta elé a' politzai tiszt kikérdezés végett, minthogy éppen szolgálattéfelelen volt, hanem annyit csakugyan mondott, (vagy talám izent) ez 'is, hogy ő jól látta, midőn az az ember; kit két más emberek letartóztattak, kövel reá hajtott. Az elfogattatott személy csak azzal menti magát, hogy tagadja, hogy ő lett volna az, a' ki azokat tselekedte volna, a' mikkel vádoltatik, meg lehet, így szoll, hogy talám valakiért másért fogták-el, azok, a' kik letartóztatták, azért, hogy a' kihirdetett jutalmat einyerhessék. A' politzai tiszt azt moudotta néki, hogy e' nem jó mentség, mivelhogy arra nézve a' mit ő tselekedett, még semmi jutalom nintsen kihirdetve. A' testörzők' szobájából fogházba vitték, a' hol másod versbéli vizsgálás alá vonták. Ez az a' Scott James, kiről közelebb is emlékeztünk. Akart állítani két kezeseket, hogy botsássák ki a' fogházból: de nem botsátották ki, ezen az okon, hogy oly bűnösnek vádoltatik, melyet az Angliai törvények legnagyobbnak

esmernek, tudniillik Felségbántással; 's minthogy egy embernek leirattatása, a' ki kövel a' Princz' hintájára hajtott, az ő külső formájával nagyon megegygyez, és ha reá talál sülni, hogy az az ember ő legyen, ki a' hintóra hajtott, így ő, mint Felségbántó, úgy fog törvényszék' eleibe állittatni, a' melly körülállások között nintsen helye a' két kezességállittatásért való elbotsátatásnak. Azt írják ezen ember felől, hogy jó ruhás, az úján egy nagy arany gyűrű van, 's a' kezeiről éppen nem látszik, hogy kézi munkával keresné kenyerét. — A' Szabónak neve, kinek elfogattatását hasonlóképpen említettük, Staine. Ezt azért fogták-el, hogy a' lovas testörző sereg' Generálissát Burtont méltatlansággal illette, bottal hozzá 's meg egy testörző katonához hajtott, 's e' közben lázszató szavakra fakadott. — Kérdőre vonattatván azzal menti magát, hogy néki mind ezek mellett is semmi rossz szándéka nem volt.“

Hogy a' katonaság Angliában ilyen körülállások között nem vág-be a' népközzé, az oka ez, hogy ott ez csak akkor történhet, mikor a' Polgári Tisztviselői Kar kívánnya, 's ekkor is fel kellelebb a' nép előtt egy törvényt olvasni, melynek Niotakta a' neve, 's illendő időt kell engedni arra, hogy a' sokaság elszéledhesen. A' kertben, a' hol végig ment a' Régens Princz, a' Dragonyosok lovaiknak oldalfélt való hajtása által tiszáltak útat, hogy a' hintó előfelé haladhasson, mellyel, nagysága és nehézsége miatt, különben is csak léptetve szoktak menni. — A' közönség elkezdett állani attól a' gondolattól, hogy golyobis lett volna, a' mi a' hintó ablakát betörte, inkább csak kőnek kezdi hinni.

Mi még nem tudjuk, így szoll a' Ministerek' Kurirja; hogy valyon a' Parlamentumnak házai fognak-e ezen alkalmatossággal valami oly törvényt határozni, melly megakadályoztathassa több ilyen gorbombabűnöknek előfordulhatását. Azon

környülállások, mellyek ezt a' mostani történetet megelőzték, nagyon megegyeznek azzal, a' mellyek 1795-ben Oktober 29-diken hasonló attentatumot okoztak volt; megeshetik, sőt természeti következés, hogy most is hasonló eszközöknek elővétettése fog szükségesnek találtatni az indulatoskodásnak elnyomattathatására. Az akkori időben hathatós eszközöknek elővétettését jóvállotta Lord Grenville, a' Király' és Országlása' hatóságban való fenn tartatásokra nézve, melly jóvállás a' tagoknak nagy többsége által meg is határozott volt. Megeshetik, hogy a' Parlamentum most ismét hasonló eszközöket fog határozni az olyan öszszegyülekezéseknek meg gátoltatásokra 's elszélesztetésekre, a' mellyek néplázzasztásra célozhatnak. Közelébről meg fog a' Frincznek egy követsége ezen végre jelenni a' Parlamentumban." — (Mikor azok a' lármák, mellyeket a' Kurir itt emleget, történtek, Pittnek a' Ministeriumbol való letétettetését sürgette volt a' lép).

Török Birodalom.

Gervino nevű, Genuai hajóskapitánynak, a' ki Orosz zászlóval evezett-be Konstantinápolyhoz, az emberei, szintezinte nagy larmát okoztak Karátson napján. A' hajó' tsajkájával néhány emberek, a' kik kétségkívül borosok voltak, a' parthoz evezvén, ott egy Török tsolnakhoz tsapódtak, melynek kormányosa egy Jantsár, nem tudjak ni módon, a' tengerbe bukkant. Ötet a' vízből a' barátjai ugyan nem soká kifogták: hanem tsakugyan veszekedés lett a' dologbol. Nem soká több Törökök szaladtak oda 's larmázni kezdetek a' Genuai tsajka' emberei ellen; 's a' szóval való czivakodás verekedésen végződött. Az oda fu-

tott Török strázsák a' Genuai tsajkát néhány emberekkel egygyütt letartóztatták. Ezt a' öbelben vasmatskan álló hajón lévő emberek megtudtak — mint a' villám' egyszerre a' nagy tsajkára üttek — fel fegyverkezve a' part mellé eveztek, hogy a' másik tsajkát 's társaikat a' Törökök' keziből kiszabadítsák, de nem érhetékt-el céljokat — ekkor még jobban megnérgelődtek, a' parton álló Törökök közé lőttek, egygyet megölven többeket megsebesitettek — 's mind ezekből a' következett, hogy a' Törökök nem tsak a' Genuai, hanem a' Konstantinápolyban lévő minden úgy nevezett Frankok (keresztények) ellen annyira megboszszankodtak, hogy közönséges feltámadással fenyegették őket, a' melly hogy elmaradotttsak annak lehet köszönni, hogy nem tsak a' fegyveres házbéli nagy strázsa csoport, hanem maga a' Kapudán Bascha (a' Fő Admiralis) is sietve megjelent a' már fegyverező népnek letsendesítésére, 's nem tsak azokat a' hajósokat, kik a' larmának okai voltak, hanem még a' több ott körül álló vagy oda érkező Frankokat is, kikről a' veszekedésben való részesülést feltenni lehetett, haladék nélkül elfogatta, 's így vetett véget a' larmának.

Szent Ilona.

A' Londoni Kurir írja, hogy valami levelek, mellyek Dec. 15-dikén indultak ezen szigetről, azt a' hirt terjesztettek-el, hogy a' sziget' Kormányozója Bonaparténak valami levelezését sajdította-meg, mellyet ő a' Las-Cases segedelme által valami Angliai es Frantzia országi személyekkel folytatott, a' mellyert Las - Cases Bonapartétől elválasztatott, 's maga ellen is szorosabb eszközök vétetődtek elé.

Febr. 14-dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltótzédulában 364 — forintot,
— egy Császári aranyért. — fl. — kr. — Egy Hollandus aranyért — fl. — kr.

Febr. 15 dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzédulában 363 3/4 — forintot,
— egy Császári aranyért 16 fl. 52 kr. — Egy Hollandus aranyért — fl. — kr.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

A' Pesti közönséges levelekből Febr. 12-ikén.

Pesten ma a' főPlébánia templomában nagy Mise volt, melyre a' közönséges Hivatalok, 's a' számos nép buzgó áhítatossággal jelent-meg. Az Universitas templomában a' Tanuló Ifjúság, és a' Tanító Urak öszvegyülekeztek ájtatos imádság végett. De különös tiszteletet mutattak az idén is Felsőges Urunk eránt az Ájtatos Iskolák Szerzetesei, kik Mise után egy nagy hallgató szobában több érdemes Vendégek és az Ifjúság előtt háladó tisztelettel magasztalták Ő Felsőge nagy érdemeit. Az Orator Tiszt, Villiger Professor Ur volt, a' Philos. és Theol. Doctora, kinek hathatós beszéde különösen az Ifjúságot a' hívségnek és szeretetnek érzéseire gerjesztette. —

Te nap délelőtt 10 órakor temettetett el Váczon Méltóságos *Kámánházy László* Püspök Ur. Eltakarítására a' Ts. Káptalan minden illendő készüléket megtett. Mélt. *Vurum József* Fehérvári Püspök Ur négy Püspök Söveges Papokkal temette. A' háznál a' Ns. Káptalannak tagjai vették fel a' testet, azután a' Plébánus Urak, végre a' Kispapok vittek. A' templomot megke-rülvén letétezt a' templom közepén, 's a' halotti mise szokott egyházi szertartással elmondattott, melynek végével késérő áldásokkal, és szentelésekkel a' Kriptába el-takarítottott. A' boldogult eránt való tiszteletet világosan jelentették a' sok Pesti, Neogradi, és Honti Uraságok, 's ezek között számos Protestans Papok is. — A' boldogult Fő Pap Zolnán Trentsin Vármegyében született 1753 dikban. Tanulását végezvén, a' Nyitrai Semináriumban Professor volt; azután Szkatsai, utóbb Nyitrai Plébános és Kanonok. A' Kir. Tábla Praelatusa lett 1805. nem sokára 1807. Sep-temvirális Tábla Assessora, Noviai Püspök

és Nyitrai Fő Praepost. Végre 1808 - dik-ban Váezi Püspök. Ezen szép hivatalokban magának mitsoda érdemeket szerzett? mi jeles tulajdonságokkal tündöklött? azt az ő Biographusára bizzuk.

B é t s.

Ő Cs. K. Felsőge méltóztatott a' Spanyol Királyi Udvarnál eddig volt Követet *Kaunitz-Rittberg Alois* Hertzeget *Romába*, 's helyébe eddig *Majlandban* volt Lombardiai Kormányozót *Gróf Saurau Ferentzet*, *Madridba* rendelni, mint Cs. K. Követeket.

H i r d e t é s.

A' Cs. K. Beváltó és Eltörő Deputatzió által ezennel jelentetik, hogy az ő kormányozása, felvigyázása, és kontrollírozása alatt, az arra kirendeltetett Cs. K. Biztosnak jelenlétében, a' Deputatzió Udvari Számtartóhivatalának közbejöveteleivel, abból a' papiros pénzből, melly az 1816-ban Oktober 29-dik napján költ Felsőges Patensnek következése szerint kinyittatott, conventziós pénzben 5 per Centes költsönözésből begyült tiz millió forintok, két milliók pedig, mellyek a' Bankónak munkálódásából begyültek, 's az Austriai Nemzeti Bankó ideig való igazgatása által a' semmivélő tétetődésre által adattak, mind együtt 12 milliók, hotnapután délelőtti 11 órakor, a' *Stubenthor* nevű kapú előtt a' glaszin lévő elégető házban, mindeneknek láttára semmivé tétette nek. Költ Bétsben Febr. 25-dik napján 1817-ben. —

Gróf Nemes Ádám, Képviselői Elölülő és az Erdélyi Rendek' küldöttje. *Nemes Gadolla János*, a' Stiriai Rendek' küldöttje.

Báró Koller Ferentz, a' Kerinthiai Rendek' küldöttje.

Ez az égetés az itt leirt módon véghez ment tegnap.